

Katekézis vázlatok a Hit évében

2012. november – Teológiai megfontolások

Hiszek „Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában”

A HIT ÉVE 2012
2013

A Hitvallás központi részén a Jézus személyét és életének misztériumait bemutató cikkelyek állnak. Ezek közül az első, *Hiszek Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában*, Jézus nevét, s címeit vallja meg, ő a Krisztus, Isten Fia és Úr.

JÉZUS

A Jézus név héberül azt jelenti: „*Isten megszabadít*”. Izrael alapvető tapasztalata, hogy Isten kiszabadította őket az egyiptomi szolgaságból. Ő azonban, túl a fizikai szolgaságon, népét a bűn rabságából is meg akarja szabadítani. Mivel a bűn mindig Isten megsértése, csak ő oldozhat fel alóla, Izrael ezért egyedül Istentől várhatta üdvösségét.

Jézus nevében jelen van Istennek ez a szabadító tevékenysége: „*A Szűz Máriától született kisdedit Jézusnak nevezték: »mert ő fogja megszabadítani népét bűneitől« (Mt 1,21)».* (KEK 452). „*Amikor Szent Pál Jézusról azt mondja: »akit Isten engesztelésül adott (...) az Ő vérében« (Róm 3,25), ezzel azt mondja, hogy az ő emberségében »Isten volt az, aki Krisztusban kiengesztelődött a világgal« (2Kor 5,19).»* (KEK 433)

Jézus feltámadása megdicsőíti a szabadító Isten nevét: „*Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágba.*” (Fil 2,9-10). A keresztények imádságaiban ezért Jézus neve a középpontban áll, hiszen „*nem adatott más név az ég alatt az embereknek, akiben üdvözülhetnénk*” (ApCsel 4,12).

KRISZTUS

A Krisztus név a héber messiás (felkent) szó görög fordítása. Izraelben, akiket az Istentől származó küldetésre szenteltek, királyokat, papokat, néha prófétákat, azokat Isten nevében felkenték. Ennek kell megtörténnie különösen is Isten küldötte, a Messiás (= a Felkent) esetében is, akit Isten arra küld, hogy véglegesen elhozza az ő uralmát. Jézus *Krisztus* megnevezése ezt az isteni küldetést nyilvánítja ki.

Az angyal a megígért Messiás születéseként hirdette meg a pásztoroknak Jézus születését (vö. Lk 2,11), Messiási fölszentelése föltárult, „*amikor János megkeresztelte, amikor »fölkente őt Isten Szentlélekkel és erővel« (ApCsel 10,38), »hogy kinyilvánítsák Izraelnek« (Jn 1,31) mint Messiása*” (KEK 438). Élete során sokan felismerték személyének messiási vonásait. Ő maga elfogadta a Messiás címet, amely jogosan megillette őt, de politikai vonatkozásai miatt csak fenntartásokkal. Miután Péter apostol Messiásnak vallotta, Jézus meghirdette az Emberfiára váró

szenvédést is. Ezzel messiási királyságának teljes valóságára utalt, amely magában foglalta az Emberfiának világszertei valóságát és a Szenvédő Szolga megváltói küldetését. Ezért ezt a messiási királyságot csak Jézus feltámadása után hirdethette meg Péter apostol: „Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy az Isten azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek, Úrrá és Krisztussá tette.” (ApCsel 2,36)

ISTEN EGYSZÜLÖTT FIA

Krisztus istenfiúsága kezdettől fogva az apostoli hit középpontja. „Az Isten Fia név Jézus Krisztusnak Atyjához fűződő egyetlen és örök kapcsolatát jelenti. Ő az Atya egyetlen Fia, és maga is Isten. Ahhoz, hogy valaki keresztény lehessen, hinnie kell, hogy Jézus az Isten Fia.” (KEK 454)

Az Isten Fia kifejezés az Ószövetségben fogadott fiúságot jelölt, amely Isten és az ő választottjai (pl. a nép királyai) közötti sajátosan bensőséges viszonyt jelölte.

Péter vallomásából – „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia” (Mt 16,16) – ennek a fiúságnak transzcendens jellege tárul fel. Ezért is mondja neki Jézus: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám.” (Mt 16,17). Szent Pál Jézusról azt hirdeti, hogy Isten Fia (vö. Gal 1,15-16, ApCsel 9,20).

Az evangéliumok két ünnepélyes alkalommal, Krisztus megkeresztelkedésekor és színeváltozásakor idézik az Atya szavát, aki őt, mint „szeretett Fiát” nevezte meg. Jézus saját magát is „Isten egyszülött Fiának” nevezte (Jn 3,16), és mindig megkülönböztette az ő fiúságát a tanítványokétól: „Az én Atyám és a ti Atyátok” (Jn 20,17). A Miatyánk tanításakor is így szól: „ti pedig így imádkozzatok: Miatyánk” (Mt 6,9).

Jézus „Föltámadása után megdicsőült emberségének erejében jelenik meg istenfiúsága: [...] Az apostolok megvallhatták: »Láttuk az ő dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be.« (Jn 1,14)” (KEK 445).

ÚR

„Az Ószövetség könyveinek görög fordításában a ki nem mondható JHVH nevet, amelyen Isten Mózesnek kinyilatkoztatta magát, a Küriosszal (’Úr’) adják vissza. Ezért az Úr az Izrael Istene istenségét kifejező, leggyakrabban használt névvé vált. Az Újszövetség az »Úr« cím e jelentését alkalmazza az Atyára, s ugyanakkor – és ez az újdonság – Jézusra is, akit ezzel Istennek ismer el.” (KEK 446)

Jézus magának tulajdonítja ezt a címet, néha burkoltan, máskor kifejezetten is (ld. Jn 13,13: „Ti Mesternek és Úrnak hívtok, s jól teszitek, mert az vagyok”). Egész nyilvános élete folyamán a természet, a betegségek, az ördögök, a halál és a bűn fölött gyakorolt uralma bizonyította isteni hatalmát.

„Az emberek az evangéliumok elbeszéléseiben nagyon gyakran fordulnak Jézushoz úgy, hogy »Úr«-nak nevezik Őt. Ez a cím azok tiszteletét és bizalmát tanúsítja, akik közelednek Jézushoz, és Tőle segítséget és gyógyulást remélnek. [...] A föltámadott Jézussal való találkozásban az imádást fejezi ki: »Én Uram, én Istenem!« (Jn 20,28). Majd a szeretettel és a ragaszkodással gazdagodik, mely a keresztény hagyománynak lesz sajátja: »Az Úr az!« (Jn 21,7).” (KEK 448)

„Amikor az Egyház első hitvallásai Jézusnak az isteni »Úr« címet megadják, kezdettől fogva állítják, hogy az Atyaistent megillető hatalom, tisztelet és dicsőség Jézust is megilleti, mert ő »egyenlő Istennel« (Fil 2,6), s mivel az Atya – föltámasztva őt a halálból és fölmagasztalva a maga dicsőségébe – kinyilvánította Jézus ezen uralmát.” (KEK 449)

Azáltal, hogy a keresztények Úrnak vallják Krisztust, egyben azt is kifejezik, hogy „az ember személyes szabadságát semmiféle földi hatalomnak nem köteles alávetni, csak egyedül Istennek, az Atyának és az Úr Jézus Krisztusnak” (KEK 450).

